

Vjenčić Венчик Віночок

ISSN 1331-2189

ЧИСЛО
НОМЕР
BROJ

59

4/2011

Izdaje: Savez Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske
Видава: Союз Русинох и Українцох Републики Горватскей
Видає: Союз русинів і українців Республіки Хорватія

ДЗЕЦИ ЗБОГАЦЕЛИ ПРОГРАМУ

Миклошевски школяре од велького числа патрачоx достали заслужени аплаузи

Ренато Миклош, Ана Бучко и Иван Лікар достали на дарунок кніжки 50. роки „Червеной ружи“

З нагоди означованя 160. рочніци приселеня Руснацоx до Миклошевцоx, у культурно-уметніцкей програми, хтора отримана 6. новембра, участвовали и члени подростку фолклорней секції КУД „Яким Говля“ зоз танцом „Добри вечар“ у хореографії Желька Лікара. Школяре основней школи Ивана Бики, Мартина Хома, Лукас Крайнович, Ренато Миклош, Милица Мишленович, Паула Поточки, Велько Вуїч, Сара Суваль и София Токач пречитали писньочки з дакедишніх „Пионирских заградкоx“, хтори як дзеци написали тедишні школяре зоз Миклошевцоx, а пририхтовала их учителька Илона Грецишин. Иван Лікар, школяр 7. класи, пречитал свою роботу „Ярні лес“ зоз хтору у категорії од 5. по 8. класу на конкурсу Горватского лесового здруженя, а з нагоди Медзинародного року лесох освоел другу награду. Писні Ратка Зврка „Чаривни облак“ и „Грга Чварак“ по горватски рецитовали Анамария Лікар (2. класа) и Сабина Ждиняк (3. класа).

Миклошевски школяре од велького числа патрачоx достали заслужени аплаузи

У програми участвовали и числени госци зоз Нового Саду, Коцура и Руского Керестура, хтори пришли до Сриму повинчовац родзини тот значни юбилей. Председатель Национального совиту Руснацоx Сербії, Славко Рац, у поздравней бешеди наглашел же ше добри одношения и сотрудничтво медзи Руснацами у двох державоx

муши отримовац и преглібйовац, а як памятку миклошевским младим гармоникашом Ренатови Миклошови и Иванови Лікарови и їх водительки Ани Бучко подаровал 3 кніжки нотних записоx з потерашніх „Червених ружоx“.

Ксения Лікар

БРОЈ
ЧИСЛО
НОМЕР

59

GODINA
РОК
РИК

2011.

ВУКОВАР - VUKOVAR - ВУКОВАР

Видава: Союз Русинох и Украјинцох
Републики Горватскеј
www.sriu.hr

За издавача: Любича Морган

Адреса: Вуковар, Ради Европи 93,
тел./факс: 032/ 428-342

E-mail: vjencic1@gmail.com

Žiro račun – Жиро рачунок:
2340009-1110057465

Друковал: Друкарња Солдо, Вуковар
Тираж: 1000 прикладніки

Видае: Союз русинів і українів
Республіки Хорватія
www.sriu.hr

За издавача: Любича Морган

Адреса: Вуковар, Ради Європи 93,
тел./факс: 032/ 428-342

E-mail: vjencic1@gmail.com

Žiro račun – Банкове конто:
2340009-1110057465

Друкував: Друкарња Солдо, Вуковар
Тираж: 1000 примірників

Друковане–Друковано–Tiskano
12 / 2011

Цена Куни
Цена Кун
Cijena Куна

5

Rukopisi se ne враћају.

Рукописи ше не враћаю.

Рукописи не повертаються.

ЗМІСТ - SADRŽAJ - ЗМІСТ

Ксенія Лікар: Дзеци збогацели програму 2

НАШО ПИСАТЕЛЕ - НАШІ ПИСЬМЕННИКИ

Агнета Бучко Папгаргаї 4

Микола Сингаївський 6

СС. Василянки: Пресвята євхаристія 8

Яким Пушкаш: Тамара Лікар 9

А. Балатинац: Стари, стареньки, а вше нови 10

Вера Павлович: Святи Миколай несподзивал Вуковарчаньох 12

Ксенія Лікар: Святи миколай у Миклошевцох 12

Таня Гарди: Святи Миколай у Петровцох 12

ПИСАТЕЛЕ ВАМ НАПИСАЛИ

Вера Павлович: Сказка о капочки 13

Леся Мудрі: Дві ялинки 14

Любича Гаргаї: Блиха на фриштику 14

Ксенія Лікар: Миклошевчане госцовали у Вуковаре 15

Яким Пушкаш: Жвири 15

Яким Пушкаш: Вредна дзивочка 15

СТАРИ РУСКИ БАВИСКА – УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ДИТЯЧІ ІГРИ

Марія Хома: Гушля зоз вигризки 16

Леся Мудрі: Свічка 16

ШКОЛЯРЕ СОТРУДНІКИ - УЧНІ СПІВПРАЦІВНИКИ 17

ЗАБАВНИ БОК – РОВЗВАЖАЛЬНА СТОРІНКА 18

Любича Гаргаї: Чи сце знали... 18

На першим боку: Яким Ерделі: Жимски радости

На остатнім боку: Будинок Основней школи Чаковци

UREDNIŠTVO:

Vera Pavlović
(glavna i odgovorna urednica)
Ahneta Blatinac
Ljubica Harhaj

SAVJET UREDNIŠTVA:

Pavlo Holovčuk (predsjednik)
dr. sc. Oksana Timko Đitko, Joakim Puškaš,
Đuro Biki i Vera Pavlović

LEKTORI:

Marija Homa (rusinski jezik)
Lesya Mudri (ukrajinski jezik)
Vera Pavlović (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine
Republike Hrvatske.

РЕДАКЦИЈА:

Вера Павлович
(главна и одвичательна редакторка)
Агнетка Балатинац
Любича Гаргаї

СОВИТ РЕДАКЦИЈІ:

Павло Головчук (председатель),
д.ф. н. Оксана Тимко Дітко, Яким Пушкаш,
Дюра Бики и Вера Павлович

ЛЕКТОРЕ:

Марія Хома (руски язык)
Леся Мудри (українски язык)
Вера Павлович (горватски язык)

Друковане помага Совет за национални
меншини Републики Горватскеј.

РЕДАКЦИЈА:

Віра Павлович
(головний і відповідальний редактор)
Агнетка Балатинац
Любича Гаргаї

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

Павло Головчук (голова)
д.ф.н. Оксана Тимко-Дітко, Яким Пушкаш,
Дюра Бікі і Віра Павлович

ЛЕКТОРИ:

Марія Хома (русинська мова)
Леся Мудрі (українська мова)
Віра Павлович (хорватська мова)

Друкується за допомогою Ради з питань
національних меншин Республіки Хорватія.

АГНЕТА БУЧКО ПАПГАРГАЇ

60. роки од народзенья Агнети Бучко Папгаргаї

У ПЕРШИМ ШОРЕ ПОЕТЕСА

Поетеса Агнета Бучко Папгаргаї народзена 3. новембра 1951. року у Миклошевцох. Перши штири класи основней школи закончила у родним валалє, потим одходзи до Дякова дзе закончує штири висши класи основней школи

и перши два класи гимназії. Трецу и штварту класу гимназії закончує у Вуковаре. 1970. року одходзи до Нового Саду дзе предлужує школованє, та так на Филозофским факултету абсолвувала русийски язык и литературу. Такој потим, 1975. року, почала робити у Рускей редакції Радио Нового Саду. У своїм роботим вику прешла драгу од новинара початніка по редактора емисийох за культуру и емисийох за дзеци. До пензії пошла 2010. року и жиє у Новим Садзе.

Агнета Бучко Папгаргаї у першим шоре поетеса, але пише и прозу за дзеци. Першу писню "Мойому валалу" обявела у новинох "Руске слово" 1966. року. По нешка ей вишли пейц кнїжки поезий: "Облак одхилени" (1973.), "Птица у цмоти" (1977), "Позни рици" (1984), "Дзешец печаци цихосци" (1989) и "Спокуси Злополя" (2006). "Стриберни мотиль и други сказки" назва кнїжки за дзеци хтора ей друкована 2004. року.

Ирина Гарди-Ковачевич о Папгаргайовой медзи иншим пише: "...З родного валалу вчас пошла, та озда прето у ей литератури тот наш сримски валал остал як нїгда непрежалена оза мира, краси и доброты, шицкогo того цo нас здогадує на вчасне дзединство у котрим зме були окружени з неограничену любову найблїзшей фамелиї и цалого роду... З найновшу поезию Папгаргайова ше уписала до модерних поетох котри з особним искусством доживую универзални дилеми, чию неможливосц ришованя чувствує як власну судьбоносну ограниченосц."

Пририхтала – Любица Гаргаї
жрдло – Руски християнски календар 2011.

Миклошевска голубица

Боже, чи ши ангелски дзвони
нароком змишал зоз жальом и радосцу?
Чи ши глас дзвигнул досц високо до неба
же би го чули шицки Миклошевчанє?

Чи ши нароком до свойого розваляного храму
послал голубицу же би була символ Духа святого?
Же би була Нойова голубица
цо принєше желени конарчок
же би настал нови живот?

Бо шейсц птици лецели над валалом.
Шейсц небожески гласи у душох
вресцали над полурозваляними домами
и твоїм опоганєним храмом.

Чи дошли тей недзелї тоти слизи и тот шпив
по твою дзвери?
Кед же су ище там, зачувай тоту голубицу при ол-
таре.
Дай най желени конарчок однєше
до каждой души Миклошевчаньох!
И гевтих розшатих по швецє!
Розжень тоти шейсц чарни птици зоз їх ядловцох.
И дай най чуц шпив голубици у каждим доме!

Благослов и зачувай тоту миклошевску голубицу!
Най дзвони буду ей гуркот
и най дойду до райских дзверох.
Най будзе там нови живот!

Боже, благослов и зачувай миклошевску голубицу
Дай ей желени конарчок
най го рознєше ширцом швета
до каждой миклошевскей души.

Благослов и зачувай миклошевску голубицу!

** Дня 8. юния 1997. року перши раз после войны у миклошевскей церкви отримана Служба Божа, кед ше ище вигнати Миклошевчанє нє врацели до своїх домох. Под час цалей Служби, у девастираним храме на слупе при олтаре шедзела єдна голубица. Єй и моїм приятельом, Михайлови Биндасови и Янкови Хомови, хтори того дня цешели мой смуток у Миклошевцох пошвецена тота писня.*

ТАЙНА ДЗИВОГО ОРЕХА

Була Вилія. Ноц ше спущовала над хижи, а гвизда з ясного неба ше опатрала у билих снігових пахульках. Бавели ше пред очми дзецох цо ходзели по шпиванку. Позно у ноци дзеци ше поврацали гу оквиценому ядловцови у хижи и розтресали свойо мещики видзиц цо того вечара зашпивали. Весело приповедали родичом цо ше шицко у тей велькей події случело.

Наймладше дзивче витресло мещок и медзи орехами збачело єден цалком иншаки – незвичайни. Патрели на нього и двома браца. А, боме, и оец и мац. Бо, бул то орех, але не як шицки!

- То дзиви орех – гварел оец шацуюци грубу лупу.

- Розбийме го, розбийме! – гварели дзеци и одбегли по млаток.

- Туп, туп! – одгуковали их пробованя. Але, орех ше не дал розбиц. Пробовал и оец. Видзел же то чечка робота, та ше оддумал.

Дзивче розчаровано руцело орех под ядловец.

Кед у обисцу шицко уцихло и бліщали ше лєм гомбулі и швичочки на ядловцу, лупа на дзивим преху ше отворела и з нього вишол п а т у л ь о к .
Мали,

дробни патульок зоз червену шапочку и у чижмох зоз сарньовой шерсци. Стресол ше и у чуду патрел на бліщаци ядловец. Не верел своїм очом.

Злекнуто одбегнул вонка, вец до леса гу старому дзивому ореху под чііма коренями бул його дом. Шмеяла ше з його страху гвизда хтора го нагваряла рушиц гу людзом. Задихани, приповердал своїй шестрички и родичом же яке там чудо видзел. Шестра аж уста розняла и не верела до його приповедки. Вец ше порадезели: замодля сушеда заяца най их однесе на тото место. Заяц пристал и цала патульча фамелия окомгнуц була у цеплей бундички.

Прескакаюци єдну дзиру, заяц скочел до якогаш железа хторе лєм зробело – дзвенг! Була то железна мачка. Заяц зйойчал, а патульча фамелия повипадовала до снігу.

Оец патульок знал цо треба зробиц и як виратовац доброго заяца.

И кед му лабку змесцел медзи два дешички и добре повязал – було очиглядне же путованє будзе претаргнуте. Не увидза того вечара чловечи краси.

Патульчатом ше у очох зявели слизи. А вец налещел чупор дзивих гускох, спущуюци ше на польо. У поради зоз заяцом и оцом патульком ришене: дзива гуска их на своїм хрибце однесе. Драгу им указовала гевта иста гвизда цо малого патулька першираз одведла на Вилію.
Вошли до

хижи. Як крашне на бліщаци бул оквицени ядловец! Келі гомбулі и швицаци лампочки! Прецо шицко тото? Гвизда цо их припровадзела, вошла през облак и гварела:

- Людзе так привитую народженє младого Бога – Исуса Христа. Вечар му дзеци шпиваю шпиванки и за тото доставаю красни дарунки.

Аж теди патульчата обачели громаду ласотки и бависка за хтори не знали же цо то. А були спрам нїх вельки, вельки! Тельо векши кельо були и дзеци од нїх.

Патульок ше розбегнул и швидко випендрал на ядловец. Знял гомбулю и спушел з ню долу. Гвизда ше нахмурела:

- Тот ядловец вецей не таки яки бул! Хиби му бліск тей гомбулі!

Поганьбени патульково родичи строго попатрели на сина. Не так го учели!

Кед видзела з яку терху мали патульок ноши тоту бліщаци прикраску, гвизда ше задумала:

- Добре, кед так жадаш тоту гомбулю, вежні ю. Я пойдем на ей место швициц.

Вец вискочела на ядловец и од ней ше цала хижа ище баржей забліщала.

Вонка патулькох чекала гевта иста дзива гуска цо их принесла. Драгом зашли нашивиц покаліченого заяца и виприповедали му цо шицко тей ноци видзели. Весели твари патульчатох ошвицовала гомбуля.

Рано, кед дзеци отворели очи, не могли себе вериц. Прекрасна гвизда швицела на їх ядловцу. А добре знали же ю там не положили и же таку не мали кед го квецели. Попогляли ище раз поопатрац цо шицко зашпивали.

Дзивче одразу зйойчало. З босуну стануло на лупу з дзивого ореха. Кед з братами опатрели, видзели же є пукнута и празна. Тайну знала лєм гвизда на ядловцу.

МИКОЛА СИНГАЇВСЬКИЙ

75 років з дня народження Миколи Сингаївського

ПОЕТ РОДОМ ІЗ ПІСНІ

Микола Сингаївський
— відомий український поет.
Народився 12 листопада 1936 року в родині хліборобів на Поліссі у невеличкому селі Шатрище на Житомирщині.

“Вчився і працював, пізніше працював і вчився”, — писав про себе поет. В дитинстві був пастухом, йому першому відкривались весни, джерела і простір. Справжнім щастям для нього було скиртувати соломі чи духмяне, з прив’ялою ромашкою, сіно, засинати прямо на скирті під серпневими зорями. Він звакав до будь-якої роботи, нею росли і гартувалися юнацькі плечі.

Навчаючись у Київському університеті, поза штатно працював у редакціях різних газет. По закінченні вузу працював завідувачем відділу поезії “Літературної України”, заступником директора Бюро пропаганди художньої літератури СПУ, завідувачим відділу літератури та мистецтва журналу “Ранок”. Упродовж багатьох років — головним редактором журналу для дітей “Піонерія”.

Друкуватись почав, ще навчаючись у школі. Вихід на люди багатьом таким, як і Микола Сингаївський, початківцям давали районна газета «Радянське Полісся» та обласна «Радянська Житомирщина».

В 1958 році побачила світ перша збірка для дітей «Жива криничка». Відтоді прийшло до читача понад сорок книжок — поетичних і прозових. З них — половина для дітей. І нині поета не полишає терпка надія: написати щось ніжне, цікаве і зворушливе для цього допитливого, вдячного читача — Дитини. Адже діти — наше дзеркало. І митцю завжди хочеться бачити себе в них — сонячних чистих дзеркалах майбутнього.

Твори Сингаївського відзначені багатьма преміями, але для кожного митця головним є любов читачів. А він її особливо заслужив своїми піснями, які знайшли дорогу до людського серця. Стали “співучими” серед людей “Чорнобривці”, “Безсмертник”, “Полісяночка”, “В краю дитинства”, “Сонце в долинах”, “Розляглося наше поле” та інші.

БАБУСИНІ ЩЕДРІВКИ

Щедрувала зима
У сільському дворі,
І щедрівку ту слухали
Всі снігурі.
Так сприймали її,
Наче рідну, свою,
Та вона ж народилась
У наших краю.
Щедрувала зима
Під самотнім вікном,
І синиця торкалась
До шибки крилом.
Та вікно звеселяла,
Та бабусю мою...
Знають всі ту синицю
У наших краю.
Щедрувала зима
В білоцвітнім саду.
Ту щедрівку я чую —
Куди не піду.
Чи на гору виходжу,
Чи в долині стою, —
Чую: сійся — родися —
У кожному краю.
Щедрувала зима
У галях, у полях,
До села і до міста
Знаходила шлях.
Разом з нею втішались
І навчалися ми,
Стали серцем багатші
Від щедрівки-зими,
Як здавен повелось,
Щедрували і ми.

ВЕРЕСЕНЬ

Летять у теплий вирій
Останні журавлі,
Та навесні повернуться
До рідної землі.

У наш озерний, сонячний,
У наш пшеничний край...
І я сказав журавлику:
— Мене зе забувай!

ЧОРНОБРИВЦІ*

ЧОРНОБРИВЦІ*

Чорнобривців насіяла мати
у моїм світанковім краю.
Та й навчила веснянки співати
про квітучу надію свою.

Приспів
Як на ті чорнобривці погляну,
бачу матір стареньку,
бачу руки твої, моя мамо,
твою ласку я чую, рідненька.

Я розлуки і зустрічі знаю.
Бачив я і в чужій стороні
чорнобривці із рідного краю,
що насіяла ти навесні.

Приспів
Прилітають до нашого поля
із далеких країв журавлі.
Розцвітають і квіти, і доля
на моїй українській землі.

Приспів

*чорнобривці — kadifca, fajruška.

МАТУСИНЕ ЩАСТЯ

Є турбота в сонця —
людям помагати,
яблука і вишні
соком наливати.
А моя турбота —
мамі помагати,
братика малого
в колисці гойдати.
І на щастя неньці
швидше виростати,
щоб завжди пишалась
батьківщина-мати.

КОЛИСКОВА МЕНІ Й ЗЕМЛІ

Коліскова пісня, коліскова —
то найперша материна мова.
Пахне вона м'ятою і цвітом,
чебрецевим і суничним літом.
Пахне молоком і споришами...
Скільки в ній ласкавості і шани,
скільки в ній тривожності людської,
і надій, і сивини гіркої...
Коліскова пісня, коліскова —
то солодка материна мова.

ПІСНЯ ПРО МАТІР

Сонечко всміхнулось -
І проснувся я.
Вже напрацювалась
Матінка моя.
Певне це про неї
Пісня солов'я,
Бо найкраща в світі
Матінка моя.
Попрацюю з нею,
Ми ж одна сім'я,
І всміхнеться сонце —
Матінка моя.

Підготувала
Леся Мудри

ПРЕСВЯТА ЄВХАРИСТІЯ

Одного погідного недільного ранку Микола і Оленка поверталися з дитячої Служби Божої додому. Біла літня сукенка і великі білі бантики робили її схожою на метелика, який грайливо кружляв навколо Миколи.

– Миколо, а Ісус ще тут? – спитала дівчинка, прикладаючи долоньку до братових грудей.

– Тут, маленька...

– А розкажи мені ще раз про Ісуса у Причасті. Прошу!

– Та я вже ж тобі розповідав.

– Ну прошу! Ну ще однісінький раз! Будь-лаасочка! – виспівувала Оленка.

Микола подививсь на бантики, які миготіли перед очима, і врочисто розпочав свою промову:

– Ісус Христос перед своєю смертю разом зі своїми учнями святкував Пасху. У Єрусалимі на Тайній Вечері він розламав хліб і дав своїм учням кажучи: «Їжте, це є Тіло моє.» А потім узяв чашу і мовив: «Пийте, це Кров моя, Нового Завіту, що за вас проливається». «Чиніть це на мій спомин.» Від того часу апостоли і ті, на кого вони поклали руки – єпископи і священники, повторюють ці слова. І кожен раз на св. Літургії хліб і вино, над якими священник промовляє Ісусові слова з Тайної

Вечері, перетворюються на Найсвятіше Тіло і Кров Божого Сина.

– А чому ти отримав Ісуса, а я ні? – запитала губки Оленка.

– Ти ще трішки підростеш, і мама запише тебе в недільну школу. Там монахині-катехитки навчать тебе, як підготуватись до зустрічі з Ісусом. І тоді ти приступиш до урочистого Першого Причастя. Ісус сильно любить тебе і бажає стати гостем у твоєму серці.

– Миколо, а що Він там робить??? Чи Йому там не тісно? – затурбувалася дівчинка.

Навіть Микола, який звик до Оленчиних запитань усміхнувся...

– Не тісно, головне, щоб серце було чисте...

– І ти мив своє серце? – з недовірою протягнула сестричка.

– Так, але не шампунем, а каяттям за всі свої лихі вчинки і визнанням всього того перед священиком на сповіді, – мовив Микола.

– Чи ти щасливий? – несподівано навіть для себе самої запитала Оленка.

Микола подивився у сині оченята, які зробилися вдвічі більшими від неймовірної цікавості, обняв ці два білі бантики і подумав: «Не даремно Ісус так любив дітей».

– Так, щасливий! – відповів він, чітко вимовляючи слова.

сс. Василіянки

ПОРТРЕТ ШКОЛЯРКИ

ТАМАРА ЛІКАР

КАДЕТСКА И ЮНИОРСКА ШАМПИОНКА ГОРВАТСКЕЙ У ШАХУ

Тамаара Лікар, школярка седмей класи Основней школы Антуна Бауера у Вуковаре, народзена 23. априла 1998. року у Вуковаре. У 2011. року освоела три "коруни" у шаху: шампионка є Славоніи и Барані и Републики Горватскей у кадетскей конкуренції, а у варошику по мену Топуско освоела и перше место у Горватскей у юниорскей конкуренції (по 17 роки)! Гоч ма лем 13 роки уж участвовала на двох европских и єдним шветовим першенстве у шаху за кадеткини! Барз є талантована и фаховци ей предвидзую барз красну карьеру у шаху.

– Шах сом научела од оца Зорана з неполни пейц роки и на початку сом го похопйовала лем як звичайне бависко. Медзитим, зоз седем роки уж сом бавела урядово партії, на дигиталну годзинку и зоз записованьом одбавених поцагох – гваре-

Тамара Лікар

ла ми Тамара, котра на мне охабела упечаток отвореней, симпатичней и вше нашмеяней дзивочки.

Понеже ше у доме Лікарових у Вуковаре од вше бави шах (шицко започал Тамаров дідо Силво, котри ма миклошевски корені, а ище успишнейше предлужел оец Зоран), вец якош звичайне же и Тамара научела тото "мудре" бависко. Медзитим, можебуц

не звичайно же Тамара уж тераз, а ма лем 13 роки, успишнейша од оца и діда, своїх учительох! Барз є активна у Шах клубу "Вуковар '91" и успишно бави за хлапцовску кадетску екипу, як и за другу сениорску екипу у Трецей лиги – група восток. З успехом участвує и на рижних поєдинечних турнирох. Урядови тренер ей Марио Зовко, але ма вона и других тренерох!

– Окрем зоз тренером Зовком, каждодньовно тренирам и з оцом, котри ма титулу майсторского кандидата, як и зоз ком-

пютером! Найчежши процивнік ми компютер, бо вон вообщє не гриши! – гварела ми Тамара през шмих.

Одлична є школярка, а од предметох найбаржей люби математику и природу. Потераз освоела надосц медалі, погари и други предметни награди на рижних турнирох у Горватскей и иножемстве, а кед так предлужи и у наступних роках вец Лікарово пошвидко буду мушиц купиц нову витрину!

Тамара и ей оец Зоран вязу з Руснацами отримую преїг діда Силва, а у їх доме порядне ше чита "Нова думка" и "Венчик". Обидвойо участвовали на перших Спортских бавискох "Rutheniada 2008" у Петровцох. Понеже Тамара барз люби музику вец сом ей на розходу подаровал ЦД зоз численима народними и забавними шпиванками на руским язичу, як и кнїжку академика др Павла Роберта Маґочия "Народ нїодкадз". Же би знала хто є, цо є и кадзи идзе. Гоч вона, мала мудерица, бивовно шицко тото зна и без ЦД-а и кнїжки!

Яким Пушкеш

СТАРИ, СТАРЕНЬКИ, А ВШЕ НОВИ

Мили дзеци, пред вами стари, стареньки „Венчик“. Та не, шалім ше! Пред вами нови „Венчик“, гевтот котри будзе остатні того року и зоз хторим, наздавам ше, пойдзеце на жимски одпочивок. Га цо вец пише тота тета Нета, бизовно подумаце. Е, цо? Дал ми, дакедишні учитель, а мнє и вам познатши як писатель,

Штефан Гудак, перше число „Венчику“. Давного, 1971. року почала го друковац Вира Гудак, теди учителька у Петровцох. Нажаль, учителька Вира недавно умарла, але ей започата работа ше отримус. Нешка „Венчик“ ма полни 40 роки! Виходзел дакеди з векшим, дакеди з меншим успихом,

але вше зоз вельким сотрудицтвом самих школярох. Наздавам ше же так будзе и убудуце и же будзеце ище дзечнейше писац тераз кед увидзице як дакеди школяре писали до „Венчику“. Нешка тоти школяре уж оцове и мацери, дзепосдни можебуц и баби и дідове, але як теди так и нешка, школярски бри-

ги вше под'єднаки. Чи оцени, чи любви, чи оцове и мацери, шестри лебо браца..., школярски живот таки же їх вше дацо трапи. Не старайце ше, шлицко то раз прейдзе. Будзеце добри школяре, а ваша тета Нета вам жада радосни розпуст!

А. Балатинац

ВЕНЧИК — 7

ХОРОТА

Хорота нікого нігда не обидзе: вона ту каждому настигурно придзе.

Вона, знаце, дзеци, барз а барз пакосна. Кед ме дараз залата, мямка ми жалосна.

Кого вожа плаши, того длуго трима: у ей рукох кажди як древно ше згина.

Емилка Планчак, VII

Дідо Мраз

Пахульки непрерывно лпцади залетую, бо и вони Діда Мраза з радосцу дочекую.

На превидней ладі вон прилециц муши. Писня з його шерца кажде дзечко руши.

Дарунки подзелі шницким добрим дзечом, бо го несцерпено чекаю под пецом.

Емилка Планчак, VII

РОБОТНИЦА

Облечена крашне и у хижі стала; опрез себе бистк фертух запасала.

Гарчок глейтованик и парешку вжата же би и я права кухарка поставала.

Кюшкы жовту, смачну, я уварил стола, та сом до гарнички масци положела.

Барз сом ю мисляла, шпоретг оалюскала, а кед мац збачела та ме гандровадала.

Преча хоти слова мойо памятайце: на тахи работи старшого гледайце!

Ганча Дудаш, VI

МОЯ ХИЖА

При дражжю стої, ні од кого ще не бої. Розпатра улїцу, патри на лажницю.

Крашне обилета, а стреха червена. Два мали облачки швица як жирячки.

Каждого видзе кед до нас приходзи, а каждого шлїдза кед од нас одходзи.

Марча Мазур, VIII

Просьби про квітів

Дуги та дїброви, квіти, розквітайте! Що бильше можете — некуди пах стелїтайте!

Квіти розквітають, пах єл простелїте; латки відпадатють — весна ся скінчыє.

Пблуньки та груши, краше наростаїте, свої смачні плоди дітлїм подаруйте!

Віра Вобрек, VI

ПРИШЛА ЖИМА

Пришла навк уж жима на брєги, на воу, та нїм за савкани справела пагоду.

А ми поставили, прєз обїак патримє; у селїм и сувим добре злам и вжикє.

Такой по утепо савожи береле, та поз брєг ровно ми ще спудуєме.

Кесник Гарди, VI

ВЕНЧИК

Часопис Литературної секції
Основної школи „Други конгрес
КПЮ“ у Вуковарі
(Подручна школа Петровци)

Рок I

ПЕТРОВЦИ, 1971. РОКУ

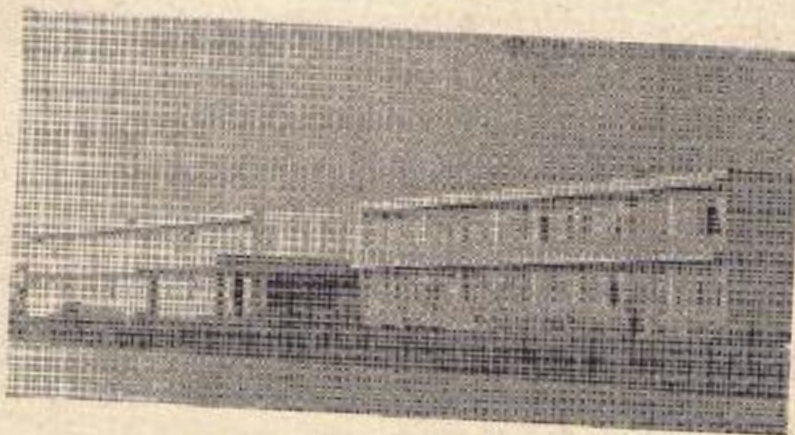
Число 1

НАШО ПЕРШЕ ЧИСЛО

З НАГОДИ ЗАКОНЧЕННЯ ШКОЛСКОГО РОКУ, ЛИТЕРАТУРНА СЕКЦИЈА ОСНОВНЕЈ ШКОЛИ „ДРУГИ КОНГРЕС КПЮ“ У ВУКОВАРЕ, ПРИ ПОДРУЧНЕЈ ШКОЛИ У ПЕТРОВЦИХ, ВИДАВА СВОЈ ЧАСОПИС.

ЛИТЕРАТУРНА СЕКЦИЈА ПОЧАЛА З РОБОТУ 1. ФЕБРУАРА ТОГО РОКУ И ЧИШЉИ 14 ЧЛЕНОХ, РОБОТИ ЧЛЕНОХ ТЕЈ СЕКЦИЈИ ПОТЕРАЗ ДРУКОВАНИ У ДЗЕЦИНСКИМ ЧАСОПИСУ „ПИОНИРСКА ЗАГРАДКА“, КОТРИ ВИХОДЗИ У НОВИМ САДЗЕ, И ЛИТЕРАТУРНО ПЕДАГОГИЈИМ ЖУРНАЛЕ „СОЛОВЕЙКО“, КОТРИ ВИХОДЗИ У КУЛИ. НА ТОТ ЗАРОД ЛИТЕРАТУРНА СЕКЦИЈА ПРИРИХТАЛА САМОСТОЈНЕ ВИДАНЕ.

ЖЕ ВИ ШЕ ТОТО ВИДАНЕ ЗЯВЕЛО, ТРЕБА ЗАДЗЕКОВАЦ РОБОТНОМУ КОЛЕКТИВУ ОСНОВНЕЈ ШКОЛИ „ДРУГИ КОНГРЕС КПЮ“, КОТРИ ОБЕЗПЕЧЕЛ ФИНАНСИЈНИ СРЕДСТВА.

Школа „II конгрес КПЮ“ у Вуковару

СВЯТИ МИКОЛАЙ НЕСПОДЗИВАЛ ВУКОВАРЧАНЬОХ

У вуковарскей грекокатолицкей церкви Христа Царя мали християне з вельку и нескруту радосцу чекали швето святого Миколая. Пририхтуюци ше на церковней виронауки вредно учели писньочки о його живоче и швету св. Миколая хтори хранитель дзецох и морякох. Меней познате же святи Миколай хранитель професийох як цо то апатикаре, рибаре, тарговци и пекаре, а велі места и городи ширцом швета го вжали за свойого хранителя. Медзи иншим то Сицилия, часц Италиї, а у нашей жеми святи Миколай хранитель городох Копривница, Башка Вода и Вараждин. Малим Вуковарчаньом св. Миколай принесол дарунки до церкви хтору предводзел вуковарски парох Владимир Магоч. За памятку на тото швето висликовали ше шицки ведно пред иконостасом у своєї церкви.

Вера Павлович

СВЯТИ МИКОЛАЙ У МИКЛОШЕВЦОХ

Пондзелок вечар, 5. децембра, у миклошевскей грекокатолицкей церкви Рождества Пресвятей Богородици числени валалчане зоз дзецми привитали Святого Миколая. По його приходу, у дружтве Ангелох и Крампусох, школяре нїзших класох отримали кратшу програму виполнету з рецитациями и колядами, хтору зоз німа порихтал о. Яким Симунович, парох миклошевски. Дарунки од Святого Миколая достали шицки дзеци по 14 роки, их коло 70, а хтори порихтал миклошевски Церковни одбор.

Ксения Лікар

СВЯТИ МИКОЛАЙ У ПЕТРОВЦОХ

Жимским шветом радую ше шицки дзеци, а перше жимске швето у року то Святи Миколай, хранитель дзецох, а вец неодагда потим приходза Вилїя и Крачун. Петровски дзеци и того року з вельким обчекованьом порихтали своєю чижмочки же би до нїх достали дарунки, та на їх вельку радосц Святи Миколай сцигол и до Петровцох и принес символични дарунки до церкви Покрова Святей Богородици. На Служби Божей нашло вельке число дзецох и їх родичох, а медзи дзецми було обачліве вельке число наймладших хтори ище не ходза ані до школи, а наймладши бул тримешачни Мартин зоз свою мацеру. Службу Богу служел петровски парох Владимир Седлак хтри у своім наказованю наглашел же „дзецом незначни дарунок кед на Миколая достаню вельке бависко лебо даяки дарунок полни вшелїячини, бо дзеци през цали рок требаю вельо значнейши дарунки, а то родительска любов и старане хторе ше не указуе лем у материялней форми на швето лебо дзецков родзени дзень и подобне.” По законченей Служби Божей дзеци шпивали писні Миколайови хтори им подзелел и дарунки.

Таня Гарди

СКАЗКА О КАПОЧКИ

У одним лесовим поточку на верху брещка зложно жили тисячі капочки. Весело прескаковали каменча, чиряли ше на саме дно малого бегельчика и шпивали покля их скривали цині високих древох. Була яр, тащки чвиринкали надлещуюци швидки поточок и ношели травки у своїх пискох же би пооправляли свойо гнізда на конарох високих древох. Живот им бул весели и безбрижни, и преходзел у каждодньовим бавеню, а капочки понагляли же би преїг брещка сцигли до рички и уляли ше до ней... Дні поставали вше длуґши и цеплейши. Слунко ше вше длуґей затримовало у корунох древох и зогривало капочки води у малим потоку. Єдного дня, якошик початком лета, малючка капочка почувствовала вельку пекоту... Була на верху малючкєй габи хтору слунко грало и гра-ло. Чувствовала же ше єй пайташком вецей не удава затримац ю у колу, ручки ше єй сами пущели и уж наступней хвильки лецела високо до белавого неба. У тим успону пеши раз, з висока видзла свой дом у малючким потоку и у нїм вейо пайташки у своїм неперивним бавеню...

Шлїдуюцих тижных капочка безбрижно плївала по небу на билей хмарки, живот єй бул бурїовити. Витор ше бавел з хмарку, а край ше неперивно мєнял. Раз ше находзела над заградками у хторих мирно росла и дозревала желе-нява, други раз прєноцєвала у конарох узретих черешных...

Знова шицко було веселе и безбрижне бо капочка була часц билей хмарки. Ту мала нови пайташки, але нїхто з нїх, аж анї вона сама не обачовали же дні вше кратши, а ноци длуґши, лєм чувствовали же им постава вше жимнейше.

Раз, док ше бавела на джмурки зоз пайташками, над конарчком єдного ядловца капочку нагло одорвал витор хтори ю почал спущовац на жем. У остатней хвильки, зоз остатніма моцями прилапела ше за верх игелки ядловчика хтори роснул на окраїску леса. Наступних тижных зоз свойого трону припатрала ше на шиве небо над главу, на сухи травки под ногами, махала птицом хтори лецели до далеких жємох и цалком ше звикла жиц сама самучка на верху єдней желе-ней игелки ядловчика.

Нараз задул жимни сиверни витор и не преставал дуц анї водне анї вноци. Капочки було жимно, диргонела од жими, вец ше претворела до криштальовей гвиздочки, ини. Коло ней лецели єй шестрички облечени до длуґоких билых шматах и як пахульки падали на жем.

Капочка жаш лєм жила щєшлїва як мала гвиздочка ини на своїм ядловчику. Єдного дня, кед слунко високо одскачело, пришол єден хлапчик з оцом и запатрел ше до ядловчика на хторим швицєла капочка. Пожадал же би му оцєц праве тот ядловец однесол дому и оквицел го за Крачун.

Капочка ше так, ведно з ядловцом, по перши раз нашла у чловечим обисцє. Була барз несподзивана зоз шицким цо видзєла, бо вона нїґда не жила под закрицом, анї не могла за-

думац таки красни швицєци швичочки, златни и стрибєрни пантлїки, не знала же исную и таки гвиздочки и округли цифровани гомбульки хтори мац и хлапчик осторожно вишали по конарох ядловца.

Моцно пожадала ту остац навше. Задумовала себе у дружтвє тих златних при-раскох хтори хлапец так осторожно розмесцал по ядловцових конарох. Єй думки и жадає чул Дїдо Мраз. Вноци, кед шицки спали, вошел до обисца и приступел оквицєному ядловцу. З руку нїжно прєшол прєїг цєла малючкєй капочки и цалу ю позлацєл, а вец нараз скапал док ше прєз цмоту чувствовал його благи ошмих. Рано стрєгло капочку прєворєну до найкрасшєй златней гвиздочки на оквицєним ядловцу.

Вєра Павлович

ДВІ ЯЛИНКИ

Недалеко за містом був великий розсадник, де росли ялинки. Сотні, тисячі ялинок. Стрункі зелені красуні стояли рівними рядами, поволі росли і чекали кожна свою долю. Усі ялинки знали, що їх вирощують для того, аби на Різдво і Новий рік прикрашали людські оселі, і з нетерпінням очікували свій великий день. Кожного року робітники засаджували нові молоді ялинки, а ті, що вже вирости, зрізали і відвозили у місто.

Іноді приходили самі люди, щоб вибрати ялинку для себе.

Серед сотні височеньких сестер-ялинок виділялися дві: Маленька ялиночка і Велика срібляста ялиця. Хоч і були посаджені в один час, ялинки були різні. Велика срібляста ялиця була дуже красива, висока, з широкою кроною. Усі пророкували їй славне майбутнє. Казали, що колись дуже пишно вбрана, вона буде чарувати погляди багатьох людей. А друга ялиночка була зовсім маленькою, хоча і посаджена в один час із своєю сусідкою.

Багато її подруг-ялиночок іще попередніх років були відправлені на святкування різдвяно-новорічних свят, а вона все залишалася маленькою. Ялиночка дуже важко росла, бо широка крона Великої ялиці забирала їй усе світло. Робітники навіть подумували викопати Маленьку ялиночку, а натомість посадити нову ялинку.

Одного дня напередодні Різдва до розсадника прийшов чоловік з маленькою дочкою—вибрати ялинку для своєї оселі. Вони довго ходили, роздивлялися, а потім тато показав донечці Велику сріблясту ялицю:

—Дивись, Катрусю, яка ялинка велика і красива!

Дівчинка пильно подивилася у сторону Великої ялиці, підійшла ближче, а потім почала просити, як то знають маленькі дівчатка:

—Таточку, таточку, я цю ялинку хочу!!!

—Ні, донечко, цю не можна. Цю ялинку встановлять на площі нашого міста.

—Та ні, татку, не цю велику! Ось цю, маленьку, —дівчинка підійшла зовсім близько до Маленької ялиночки. —Дивись, така ж висока, як і я!

Тато тільки тепер помітив Ма-

леньку ялиночку:

—Та нащо нам така маленька? Її в нашій кімнаті і видно не буде.

—А ми, таточку, її викопаємо і надворі посадимо. Вона буде рости, і я буду рости. От і буде нам кожного року своя ялиночка на Різдво. А я її надворі буду прикрашати, і для горобців насіннячко покладу.

—Оце ти, Катрусю, добре придумала, —погодився тато.

Робітник викопав ялиночку і обережно разом із землею переніс у автомобіль. Вдома дівчинка з татом посадила свою ялинку.

І Велику сріблясту ялицю того дня зрізали і помістили у центрі міста. Вона і справді була дуже красивою, прикрашена багатьма іграшками, блискітками і сотнями різнокольорових гірлянд, милувала око жителів міста. Після свят прикраси познімали, ялинку порізали на дрова і спалили.

А Катрусіна ялиночка швидко росла, наче бажаючи наздогнати пропущене. Кожного року дівчинка дотримувалась своєї обіцянки і прикрашала ялинку на Різдво. І ніхто не міг би у величній красуні упізнати колись маленьке непримітне деревце.

Леся Мудрі

БЛИХА НА ФРИШТИКУ

Зашвицело слунко ясне,
ноц ше скрила споза брега,
отворела своєю очка
блиха мила, швидка, шмела.

Пошла умиц капри з очох,
та и з каладонтом зуби,
направела и фризурю
таку як лем вона люби.

Загурчали празни гурки
у жалудку, так без пиhi,
же на шоре тераз фриштик,
цалком ясне нашей блихи.

Цо за фриштик нешка будзе?
Чи колбаси, чи сланіни,
чи бендова, кирвавици,
лебо танер студзеніни?

Наша блиха сце буц витка,
гледа себе пахульочки,
преліва их зоз йогуртом,
же би були смачни, мегки.

А вец ище шольку чаю,
зоз натреном засладзену,
тераз блиха порихтана
за роботу, першу змену.

Любица Гаргай

МИКЛОШЕВЧАНЕ ГОСЦОВАЛИ У ВУКОВАРЕ

К онцом новембра, у Грекокатолицкеј церкви Христа Царя у Вуковаре, наступили члени танечней дзецинскеј групи КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох, а домашні им було КУД „Осиф Костелник“.

У програми, хтора тирвала дацо вецей як 40 минути, дзеци одтанцовали три танци: „И шумить и гуде“, „На желеней травки“ и „Добри вечар“ у хореографіи Желька Лікара. Танечніки ведно танцюю неполни штири роки и през тот час вредно и сцело уча руски танци, та того року наступали шиц-

кого 9 раз: у Чаковцох, Славонским Бродзе, Вуковаре, Товарніку, Берки, Томповцох, Петровцох и два раз на домашней сцени. Окреме им значне и паметливе було участвоване на тогорочней музично-танечней манифестацији „Червене пупче“ отриманей у юнију у Руским Керестуре.

Штvero рецитаторе Леон Чордаш, Лукас Крайнович, Сара Суваль и Анамарія Лікар рецитовали писні руских поетох, а млади миклошевски гармоникаше Ренато Миклош, Иван Лікар и Михаел Сабадош грали коляди

Миклошевски дзеци у Вуковаре крашне шпивали

„Бог ся раждає“, „Во Вифлемеи“ и „Цо за радосц“. Програма закончена зоз заедніцким шпиваньом уучашнікох и патрацох коляди „Пречистая Діва“.

Ксения Лікар

ЖВИРИ

Сушедова Ганічка
ма билого пшичка
и два-три конічки,
як и штири птички.

Люби вона мачки
и домашні качки.
Коритнявку тиж ма
и папагаї аж два.

Мотилі тиж любі,
як и рижни буби.
Барз любі жвири –
у тим не ма мири!

За шицки тоти жвири
лем наша Ганічка зна,
бо у фарбох, нарисовани,
у ей школскеј теки шпя!

Яким Пушкаш

ВРЕДНА ДЗИВОЧКА

Сушедова Ганічка
барз вредна дзивочка.
Непреривно є у работи
и не ма часу за дурноти.

Ганічко, мила душичко,
отвор сушеди дзвери!
Принесла нам колаци
и за тебе слатки жувачи.

-Не можем тераз, мамо,
мам мобилне поручене,
а попри шицкого того
мам вельо того за учене!

-Ганічко, красна ружичко,
идз купиц хлеб и млеко,
у сушедстве тарговина,
та ци не будзе далеко.

-Не можем тераз, мамо,
праве сом на интернету,
а дакус познейше
мушим
вежбац на кларинету!

-Ганічко, мила душичко,
закукні до ладички
чи сцигла розглядніца
од нашей нини Ружички.

-Не можем тераз, мамо,
патрим филм рисовани,
а споза того випробуєм
за жиму ципели ско-
ряни!

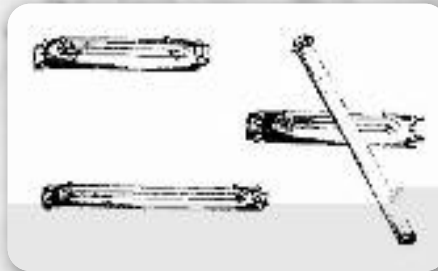
Сушедова Ганічка
барз вредна дзивочка.
Непреривно є у работи
и не ма часу за дурноти!

Яким Пушкаш

ГУШЛЯ ЗОЗ ВИГРИЗКИ

Гушлю зоз вигризки правело ше так же ше зоз сухей и цалей вигризки одрезало фалаток, але так же ше на його концох охабело колленка. Вигризка округла, а на єдним боку ма таке як валовчок. Зоз кончистим ножом ше по длужини подрезало тоти рубци, котри досц моцни и тварди, а вец ше попод тоти два часци на обидвох концох поддрилело фалаток даякого ценкого древка, лебо фалаток зоз найценшей часци вигризки, котри

Гушля зоз вигризки

подзвигнул тоти "пантліки" як струни на правей гушлі. Таки гушлі ше справело два, лем єдна була

ценша и вирезало ше и подзвигло єдну пантліку котра мала буц смик. Смик ше пошлінел и чухал до гушлі, при чим ше чуло шкрипане, односно "мелодия".

Таки гушлі дзеци правели кед ше бавели "на свадзби", лебо кед правели "забави", подобни гевтим у "Просвити". Шпиване и "мелодия" було таке же ше чуло надалеко.

Мария Хома

СВІЧКА

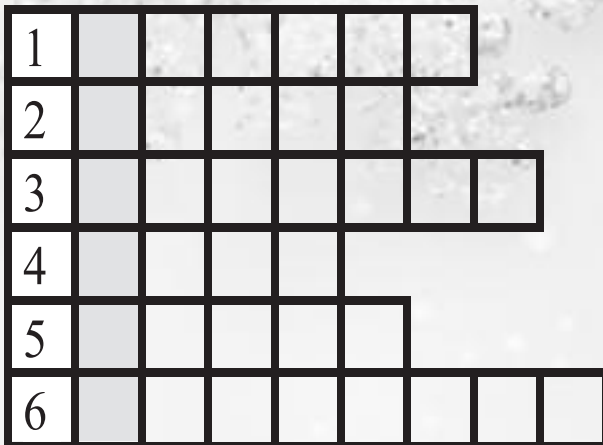
Свічка - це вибитий у поле м'яч або кинутий високо вгору. Спіймати такого м'яча, перш ніж він удариться об землю, - значить зловити свічку. Майданчик для цієї гри ділиться на дві частини: меншу - город і більшу - поле. Жеребкуванням визначають господаря городу. Господар за-

лишається в городі, а всі інші гравці розходяться по полю. Викликаючи з поля одного із гравців, господар підкидає м'яча вертикально вгору, а гравець б'є його гилкою(палицею) якомога вище і далі в поле. Поляни намагаються спіймати м'яча до того, як він торкнеться землі. Той, кому

пощастить це зробити, іде бити, а той, хто бив, іде на його місце в поле. Неспійманий м'яч подається знову в город, і його знову б'є той, хто бив. Якщо ж господар спіймає поданий з поля м'яч на льоту, то він починає бити, а підгилює той, хто подавав. Той, хто бив до цього, повер-

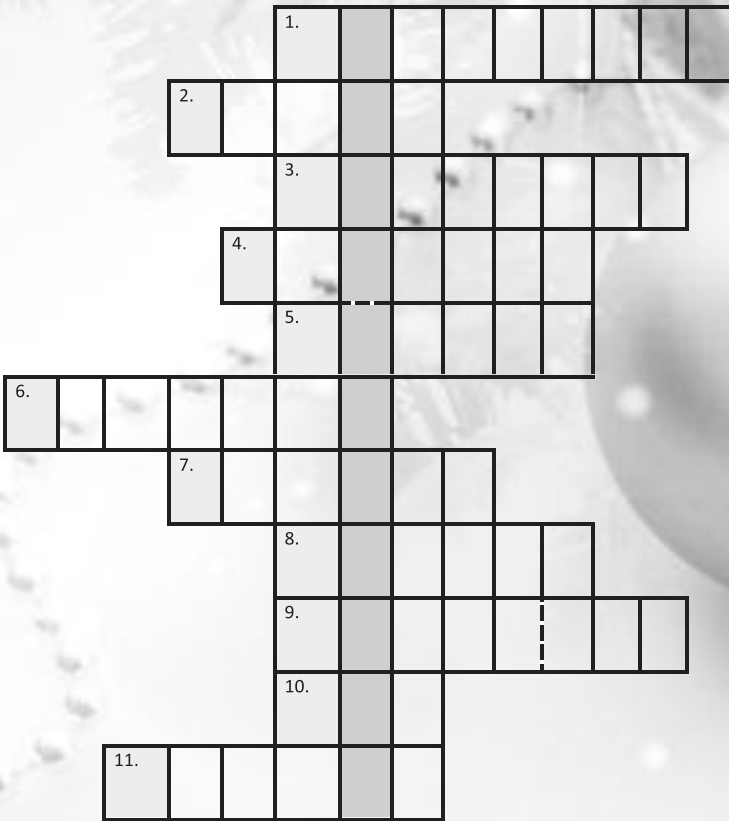
тається в поле. У разі промаху той, хто бив, тікає в поле, а господар б'є його м'ячем. Після цього він викликає з поля нового гравця - і все починається спочатку.

Леся Мудрі

1. Греє нас
2. Леци по воздуху
3. Цица ше
4. Заєдніцка назва за: яблука, грозно, грушки...
5. Бавя з ню фодбал
6. Черкота ше з ню малим дзецом

рипенє: Г оризонтално – сгулнко; авион; бомбона; овоц; ладла; черкотка; Вертикално – Саболг

1. Дванасті мешаць у року
2. Пада вжыме
3. Добывае го на родзены дзень
4. Лядова твореніна цо вжыме вишы зоз стрехох
5. Дзеці у ней уча
6. 25.12.
7. ... на краткі рукаві
8. Вжыме барз...
9. Чекаме го 31.12.
10. Джбаца жывотыня
11. Чымске превозне сродство/бавіско

ижны, крапля, жывотыня, чымске превозне сродство, барз, рукаві, дзень, лядова твореніна, вжыме, мешаць, 25.12., дванасті, стрехох, уча, 31.12., жывотыня, бавіско.

Андрей Владимир Бучко, 6. клас Петровці

ЧИ СЦЕ ЗНАЛИ:

- же вше кед оліжеце поштанску марку до організму себе уношице дзешату часц калорій?
- же ше до рока у рижних ресторанах по швецце послужы коло мільярду шлімакох?
- же мачкі не чувствую сладкі смак?

- же вам шансы же бисце ше народзели 29. фебруара преступного року 1 спрам 1461?
- же печінка полярного медведза отровна прето же ма у себе превельо витамину Ц?
- же ше воздух до чечносці претваря на -190°C?
- же хрысціянство найрозшыренша релігія на швецце і ма 1.7 мільярды

- вирних?
- же ше у Китаю 20. септембра означуе дзень под назву "Любце свойо зуби"?
- же даруючы 0.5 л крвы можеце спашиц 4 жывоты?
- же бебі не твора слизы по 6-8 тижні старосці?

Пририхтала: Любца Гаргай

А	И	Ь	Н	Е	Ч	І	С
И	К	Н	А	С	Р	Н	Н
З	Д	Р	Д	Х	І	І	І
И	Я	А	І	Ж	З	Й	Г
М	Л	Р	И	З	Д	Р	О
А	О	Н	У	Н	В	О	В
Г	К	Х	О	Л	О	Д	И
А	К	Н	И	Л	Я	К	К

- ГОРІХ
- ЗИМА
- ЗІРКА
- ІНІЙ
- КОЛЯДКИ
- РІЗДВО
- САНКИ
- СІЧЕНЬ
- СНІЖИНКА
- СНІГОВИК
- ХОЛОД
- ЯЛИНКА

З букв, що залишилися, складіть слово і дізнаєтесь, що добрі діти отримують від Діда Мороза.

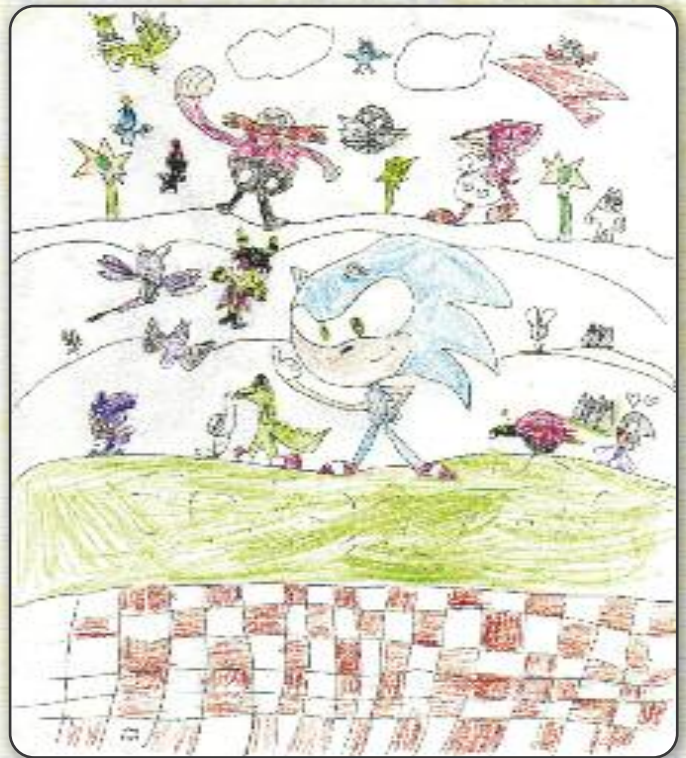
Ярослава Вовк, 2. класа, Петровци

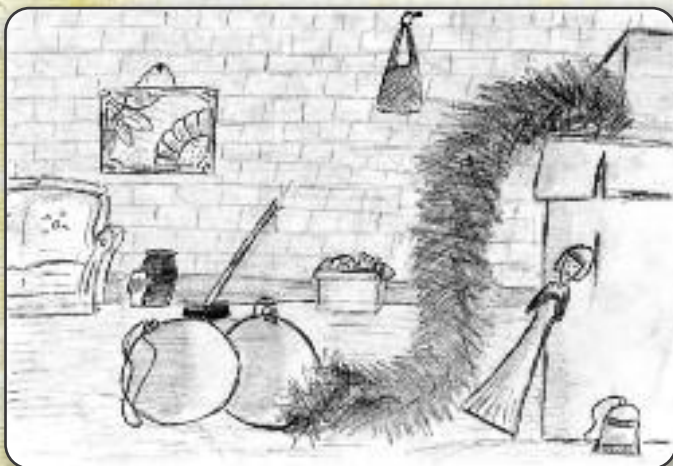
Сладяна Гагула, 2. класа, Петровци

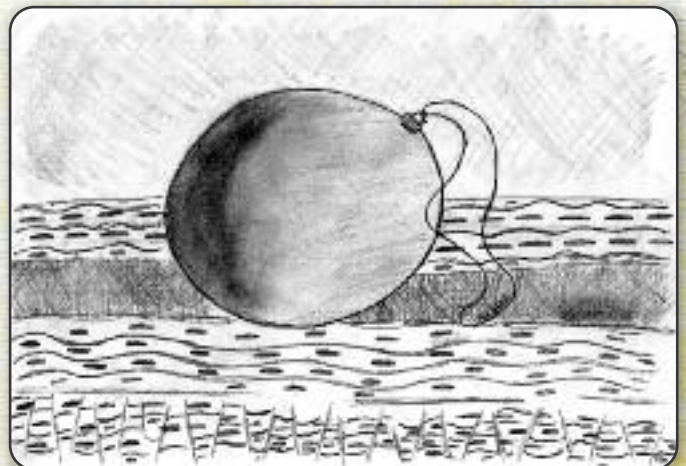
Нера Салак, 1. класа, Петровци

Николас Медеши Киш, 3. класа, Петровци

Давид Морган, 8. класа, Петровци

Давид Морган, 8. класа, Петровци

